

H L A V A (I. MACÍK)	12
Vrozené vady lbi	12
Kongenitální ageneze kůže	13
Craniostenosis (craniostenosis, synostosis cranialis praematura) ..	13
Platybasie	15
Hydrocefalus	15
Léčení hydrocefalu	17
Hydrancefalus	18
Vrozené vady obličejové části	18
Vrozené píštěle obličeje	19
Hemangiomy	19
Lymfangiomy	19
Laevi	20
Poranění lebky a mozku	20
Cephalhaematom	20
Paresis nervi facialis	21
Krvácení do CNS	21
Poranění hlavy	21
Comotio cerebri	22
Contusie cerebri	23
Compressio cerebri	25
Haematoma epidurale	25
Krvácení subdurální - haematoma subdurale	26
Mozkové nádory	28
Cévní malformace mozku	28
Vrozené vakovité aneuryzma	29
Rozštěpové vady páteře a míchy	29
K R K (I. MACÍK)	30
Onemocnění mízních uzlin	30
Akutní zánět mízních uzlin - lymphadenitis coli acuta	30
Tuberkulózní zánět mízních uzlin	30
Nádory mízních uzlin krčních	30
Lymfosarkom	30
Hodkinova nemoc	31
Cystický hygrom krku - hygroma coli cysticum	31
Cysty a píštěle laterální	32
Štítná žláza	32
Kongenitální struma	32
Rakovina štítné žlázy	32
Příštítná tělíska	33

Torticollis	34
Pterygium (Ullrich - Bonevie)	34
Tracheostomie	35

HRUDNÍ CHIRURGIE (I. MACÍK) 36

Poranění hrudníku	36
Otevřená poranění hrudníku	36
Zavřená poranění hrudníku	36
Zavřená poranění plíc	36
Tupá poranění trachey a bronchu	37
Pneumotorax	37
Záněty stěny hrudní	38
Prsní žláza u novorozenců	38
Mastitis neonatorum	38
Záněty měkkých tkání stěny hrudní	39
Záněty žeber a žeberních chrupavek	39
Tuberkulóza žeber	39
Záněty žeberních chrupavek	39
Nádory měkkých tkání hrudníku	39
Nádory hrudního skeletu	40
Eosinofilní granulom	40
Ewingův sarkom žebra	40
Aplasie a hypoplasie prsní žlázy	40
Aplasie a hypoplasie svalstva hrudníku	41
Aplasie žeber	41
Nadpočetné krční žebro a skalenový syndrom	41
Anomalie sternu	41
Plioní kýly	42
Pectus excavatum - infundibuliforme	42
Pectus carinatum - ptačí, kuřecí hrudník	44
Ravitchova deformita - holubí hrudník	44
Jícen	44
Vrozené vady jícnu	44
Atresia cesophagi	44
Vrozená stenosa jícnu	47
Fistula tracheoesophagealis	47
Diverticulum cesophagi congenitum	47
Achalasie	48
Chalasia (kardioezofageální relaxace)	48
Duplikatury jícnu	48
Získané choroby jícnu	48
Perforatio cesophagi	48
Poleptání jícnu	49
Varicos cesophagi	49
Bránice	51
Hernia diaphragmatica	51

Vrozené brániční kýly	51
Posterolaterální brániční kýla	51
Anterolaterální kýly a kýly v centrum tendineum	53
Kýla hiátová	53
Paraeozofageální kýla	54
Kýly retrosternální	54
Kýly hiátu aortického a hiátu dolní duté žíly	55
Vrozená relaxace šlii paréza bránice	55
Získané brániční kýly	55
Nádory bránice	55
Pleura	55
Hydrothorax	56
Haemothorax	56
Pyothorax (empyém hrudníku - pleuritis purulenta)	56
Pyopneumothorax	56
Chylothorax	57
Primární nádory pleury	57
Plice	57
Vývojové malformace	57
Aplasie, hypoplasie a agenese plic	58
Vrozené plicní cysty	58
Plicní sekvestrace	59
Intralobální sekvestrace	59
Extralobální sekvestrace	59
Vrozený lobální emfyzém	60
Intersticiální emfyzém	60
Vrozená anomálie plicních cév	60
Ageneze plicní tepny k jedné plíci	60
Vrozená pulmonální arteriovenózní píštěl	61
Plicní absces	61
Bronchiektazie	61
Plicní tuberkulóza	62
Nádory plic a dýchacích cest	62
Mezihrudí - mediastinum	62
Mediastinitis	63
Emfyzém mediastina	63
Mediastinální inerniace	64
Nádory mediastina	64
Neurogenní nádory	64
Mediastinální teratomy	64
Lymfangiomy mediastina	65
Lymfomy mediastina	65
Thymomy	65
Cysty mediastina	65
Cystické duplikatury zažívací trubice	65
Perikardiální cysty	65
Náhlé příhody hrudní	65

<u>KARDIOCHIRURGIE</u> (V. KOŘÍSTEK)	68
<u>CHIRURGIE BŘIŠNÍ</u> (I. MACÍK)	85
Břišní stěna	85
Omfalokéla (kýla pupečnicková, hernia funiculi, exomphales)	85
Extrofie kloaky	86
Vrozený defekt břišního svalstva	86
Nemoci pupku	86
Granulom pupku	86
Persistující omfalomesenterický vaz	87
Cysta Omfalomesenterické dučeje	87
Píštěl omfalomesenterická	87
Cysta urachu	87
Omphalitis	87
Hernia umbilicalis	88
Hernia supraumbilicalis	88
Hernia epigastrica	88
Rozestup přímých břišních svalů (diastasis musculorum rectorum) ..	88
Hernia inguinalis	89
Vodní kýla (hydrokéla)	90
Poranění břicha	90
Ruptura lienis	90
Ruptura hepatis	91
Poranění mimojaterních žlučových cest	92
Ruptura pancreatis	92
Ruptura žaludku	93
Ruptury střev	93
Retroperitoneální ruptura dvanácterníku	93
Ruptury tenkého střeva	93
Ruptury tlustého střeva	93
Ikterus septický	94
Játra a žlučové cesty	96
Vrozené atresie žlučových cest	96
Cysta choledochu	94
Cholecystitis acuta - cholelithiasis	94
Peritonitis biliaris	95
Kongenitální anomálie jater	95
Nádory jater	95
Slinivka břišní	97
Nádory slinivky břišní	98
Pancreatitis acuta	98
Akutní hemoragická nekróza pankreatu	98
Slezina	100
Primární kongenitální hemolytická anemie - hemolytický ikterus ..	100
Sekundárně získané hemolytické anemie	101
Idiopatická trombocytopenická purpura	101

Portální hypertenze	102
Žaludek a duodenum	103
Spontánní perforace žaludku u novorozence	103
Peptický vřed	103
Nádory žaludku	104
Pylorostenosis	104
Neprůchodnost duodena	105
Cizí tělesa v trávicím traktu	105
Škrkavky jako příčina chirurgického onemocnění	106
Vrozené střešní atrezie	106
Vrozená střešní stenóza	108
Malrotace	108
Kongenitální volvulus tenkého střeva	109
Neprůchodnost duodena tlakem z vnějšku	110
Laddův syndrom	110
Hyperfixace dvanácterníku	111
Vnitřní kýly	112
Paraduodenální kýla	112
Obrácená rotace	113
Vysoký stav céka	113
Appendix retrocaecalis	113
Caecum mobile	113
Arteriomezenterická uzávěr	113
Invaginace - intususcepce	114
Onemocnění Meckelského divertiklu	116
Cystické útvary v dutině břišní	117
Mekoniový ileus	118
Mekoniální zánět pobřišnice	119
Enteritis regionalis	120
Nádory tenkého střeva	121
Tlusté střevo	122
Poranění tlustého střeva	122
Perforace trakčníku u novorozence	122
Polypy tlustého střeva a konečníku	122
Familiární mnohočetná polyposa	123
Vředový zánět trakčníku	124
Hirschprungova choroba	124
Řiť a konečník	128
Peritonitis	131
Appendicitis acuta	131
Prudký zánět červa v časném období	132
Prudký zánět červa v pozdním období	133
Periappendikulární infiltrát	134
Skrytý zánět červa	135

<u>UROLOGIE</u> (V. ŠEBESTÍK, J. LUDVÍKOVSKÝ)	137
Urologie	137
Anatomické odchylky dětského věku	138
Některé speciální urologické termíny	138
Urologická vyšetření	139
Klinická vyšetření	139
Laboratorní a funkční vyšetření	140
Rentgenová vyšetření	141
Angiografická vyšetření	142
Diagnostické retroperitoneum	143
Vesikální parietografie	143
Instrumentální vyšetření	144
Vrozené vady ledvin	145
Agensis renis	145
Aplasia renis	145
Dysplasia renis	146
Hypoplasia renis	146
Hyperplasia renis	146
Ren supranumerarius	146
Ren duplex	146
Ren arcuatus	147
Symphysis totalis renum	148
Ren dyscoides	148
Ren elongatus, scutiformis, fungiformis	148
Porucha v uložení ledvin	148
Dystopia renis homolateralis	148
Dystopia cruciata	149
Cystická onemocnění ledvin	149
Cystis renis solitaria	149
Aplasia renis cystica	150
Degeneratio renis polycystica	150
Poruchy ve vývoji močových cest	150
Hydronefróza z poruchy průchodnosti pyeloureterálního přechodu ...	151
Megaureter	152
Vesikoureterální reflux	153
Porucha průchodnosti uretru	154
Neurogenní měchýř	155
Enuresis	156
Urolithiasis	157
Extrophia vesicae urinariae	159
Epispadia	159
Hypospadia	159
Phimosis	160
Paraphimosis	161
Virga palmata	161
Zánětlivá onemocnění močového ustrojí	162
Balanoposthitis	163

Tuberculosis trácti urogenitalis	163
Nádory retroperitonea	164
Tumor Wilmsi	164
Nádory nadledvinek	165
Teratoma sacrococcygeale	166
Poranění uropoetického aparátu	166
Poranění ledvin	166
Poranění ureteru	168
Poranění močového měchýře	168
Poranění močové roury	168
Retensio testis	169
Dystopia testis	169
Torsio testis	170
Varicocele	170
Nádory varlat	170
Některé odlišnosti dětských zlomenin	171

Dětská chirurgie u nás je reprezentována třemi špičkovými pracovišti, tj. klinikami dětské chirurgie v Praze - Motole, klinickou dětské chirurgie v Brně a v Bratislavě.

V podstatě můžeme konstatovat, že vcelkě těchto špičkových pracovišť více málo chirurgických pracovišť, které se zabývají dětskou chirurgií a rovněž tak počet specializovaných dětských chirurgů je nízký.

Tato příručka má sloužit především posluchačům dětské vědy lékařské fakulty v Brně, jistě v ní najde profesor i posluchač ostatních věd naší fakulty a proveděpodobně i celé kapitoly z chirurgie vývojových anomálií mohou dobře sloužit i mladší generaci všeobecných chirurgů.

Tato příručka byla sestavena z desítek monografií a ze sedmdesáti knihy Fedalahovy, Radziny, Kafky, Laddovy, Rosenzovny, Grossovy, Sussanovy a Mastardovy, z monografií Teševského a z celé řady dalších publikací. S výjimkou 30 původních obrázků, jsou i obrázky převzaty z těchto monografií.

Kapitolu chirurgie hlavy, krku, hrdla a hrudníku a některé dětské zlomeniny sepsal prof. MUDr. Ivo Macík, DrSc., kapitolu kardiochirurgie prof. MUDr. Vladimír Kačípek, DrSc., a kapitolu urologie doc. MUDr. Vladimír Nebeský, DrSc. a prof. MUDr. Jan Ledwihawský.

Ze zkrácených výkladů obrábějí dětskou MUDr. I. Loučková z kliniky dětské chirurgie FN v Brně.

Prof. MUDr. Ivo Macík, DrSc.